

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Natalia Andronic, de către inculpatul Onica Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Onica Sergiu XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 22.09.2017 pînă la 29.03.2018;

Instanța de apel de la 08.05.2018 pînă la 31.05.2018;

Instanța de recurs de la 27.07.2018 pînă la 28.11.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 29 martie 2018, Onica Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. e¹), j) Cod penal, la 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a stabilit că, inculpatul, Onica Sergiu, în perioada de timp cuprinsă între 03 aprilie 2017, aproximativ ora 08:00 pînă la 05 aprilie 2017, aproximativ ora 13:30, în timp ce se afla în ap. X, situat pe str. XXX, din mun. Chișinău, urmărind scopul omorului intenționat, acționînd cu deosebită cruzime, cu un obiect tăietor nestabil, i-a aplicat lui Onica Andrei, care este tatăl său biologic, multiple lovituri în regiunea gîtului, cauzîndu-i, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 677 din 25 mai 2017, plăgi tăiat-întepte în regiunea gîtului în număr de 20, cu lezarea mușchilor și vaselor sanguine mari a gîtului pe stînga (3/4 din artera carotidă, venă jugulare internă, complet, plagă tăiat-înteptă a esofagului 1/3 superioară), care în comun prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare gravă, ca rezultat victima decedînd de la leziunile corporale primite.

Instanța de fond a constatat că prin acțiunile sale intenționate, Onica Sergiu, a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2), lit. e¹), j) Cod penal, individualizată prin „*omor intenționat, adică omorul săvîrșit asupra unui membru de familie, cu deosebită cruzime*”.

3. Împotriva sentinței primei instanțe, a înaintat cerere de apel procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie încasată în beneficiului statului de la inculpatul, Onica Sergiu, cheltuielile judiciare în sumă de 42 331 lei.

În motivarea apelului, procurorul consideră că, în conformitate cu prevederile art. 227 alin. (1), (2), 229 alin. (1) Cod de procedură penală, inculpatul urmează să achite în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 42 331 lei.

3.1. Împotriva sentinței, a înaintat cerere de apel inculpatul, Onica Sergiu, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

În susținerea cererii de apel s-a invocat faptul că, instanța de fond nu a luat în considerație faptul că dânsul anterior nu a fost condamnat, a fost angajat în câmpul muncii până la reținere, are la întreținere doi copii minori, a recunoscut integral vina.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018, au fost respinse ca nefondate cererile de apel înaintate de procuror și de inculpatul, Onica Sergiu, cu menținerea hotărârii atacate.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului, Onica Sergiu, în baza dispozițiilor art. 145 alin. (2), lit. e¹), j) Cod penal, individualizată prin „*omor intenționat, adică omorul săvârșit asupra unui membru de familie, cu deosebită cruzime*”.

Instanța de apel a constatat că, din conținutul cererilor de apel înaintate de către procuror, acesta contestă legalitatea sentinței sub aspectul neîncasării cheltuielilor judiciare, iar inculpatul, Onica Sergiu, contestă legalitatea sentinței, sub aspectul numirii unei pedepse prea aspre.

În instanța de fond inculpatul, Onica Sergiu, folosindu-se de drepturile procesuale a refuzat să depună mărturii, iar la etapa ultimului cuvânt dânsul a menționat că recunoaște vina în comiterea infracțiunii incriminate și a pledat pentru aplicarea unei pedepse mai blânde /Vol. III, f.d.170/

Deși, inculpatul, Onica Sergiu, vina a recunoscut-o integral, vinovăția lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2), lit. e¹), j) Cod penal, s-a confirmat și prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume: declarațiile succesului victimei, Onica Andrei - Onica Valentina /Vol. III, f.d.58-60/; declarațiile martorilor, Cojocaru Pelagheia /Vol. III, f.d.87/; Ivașenco Constantin /Vol. III, f.d.85/, Novac Ghenadie /Vol. III, f.d.88/; Popov Anatolie /Vol. III, f.d.89/; Onica Elena /vol. III, f.d.95-96/; Furtună Oxana /Vol. III, f.d.97-98/; Furtună Boris /Vol. III, f.d.99/, precum și: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05 aprilie 2017 /Vol. I, f.d. 12-19/; ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictate din 14 august 2017 /Vol. I, f.d.20-21/; procesul-verbal de percheziție din 05 aprilie 2017 /Vol.I, f.d.76-77/; procesul-verbal de examinare din 31 iulie 2017 /Vol. I, f.d.78-91/; ordonanța de recunoaștere și anexare de corpurilor delictate la cauza penală din 31 iulie 2017 /Vol. I, f.d.92/; ordonanța de recunoaștere și anexare în calitate de documente la cauza penală din 31 iulie 2017, / Vol.I, f.d.93-94/; ordonanța de ridicare din 18 aprilie 2017 /Vol. II, f.d. 1/; procesul-verbal de ridicare din 18 aprilie 2017/Vol. II, f.d.2-3/; ordonanța de recunoaștere și anexare în calitate de document la cauza penală din 18 aprilie 2017/Vol. II, f.d.4/; ordonanța din 07 aprilie 2017/Vol. II, f.d.5/; procesul-verbal de ridicare din 07 aprilie 2017 /Vol. II, f.d.6/; procesul-verbal de examinare a obiectului din 10 aprilie 2017 /Vol. II, f.d.8-9/; ordonanța de recunoaștere și anexare în calitate de corp delict la cauza penală din 10 aprilie 2017 /Vol. II, f.d. 10/; proces-verbal de examinare din 19 august 2017 /Vol. II, f.d.25-26/; ordonanța de recunoaștere și anexare în calitate de corp delict la cauza penală din 18 august 2017 /Vol. II, f.d.27/; ordonanța de recunoaștere și anexare în

calitate de document la cauza penală din 18 august 2017 /Vol. II, f.d.44-45/; procesul-verbal de ridicare din 18 august 2017 /Vol. II, f.d.47-59/; ordonanța de recunoaștere și anexare, în calitate de documente la cauza penală, din 18 august 2017 /Vol. II, f.d.60/; raportul de expertiză judiciară cu nr.677 din 25 mai 2017 /Vol. I, f.d.115-118/; raportul de expertiză judiciară nr. 64 din 14 iunie 2017, /Vol. I, f.d.124-127/; raportul de expertiză judiciară nr.1601 din 25 aprilie 2017, /Vol. I, f.d.134-135/; raportul de expertiză nr.34/12/1-R-2334 din 25 aprilie 2017, /Vol. I, f.d. 168-170/; raportul de expertiză judiciară nr.139 din 19 aprilie 2017, /Vol.I, f.d. 180-182/; raportul de expertiză judiciară nr. 140 din 25 aprilie 2017, /Vol. I, f.d. 188-191/; raportul de expertiză judiciară nr. 213 din 28 iulie 2017, /Vol.II, f.d. 134-139/.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95, 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului, Onica Sergiu, încadrarea juridică corectă și anume în baza art. 145 alin. (2), lit. e¹), j) Cod penal.

Cât privește solicitarea inculpatului privind aplicarea unei pedepse mai blânde, instanța de apel a menționat că, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, Onica Sergiu, s-a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, art. 61 și art. 75 Cod penal, și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, instanța de apel a remarcat că la individualizarea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de cele trei principii care urmează a sta la baza individualizării pedepsei, sancțiunea aplicată inculpatului, Onica Sergiu, fiind legală, echitabilă și individualizată.

Instanța de apel, apreciind în ansamblu circumstanțele cazului, prin prisma scopului pedepsei penale, ținând cont de personalitatea inculpatului, de prevederile legale menționate, a considerat că instanța de fond corect i-a numit inculpatului, Onica Sergiu, pedeapsa în baza art. 145 alin. (2), lit. e¹), j) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 20 ani, care în temeiul art. 72 alin. (4) Cod penal al RM, s-a dispus spre executare în penitenciar de tip închis.

Referitor la cerințele procurorului, privind încasarea cheltuielilor judiciare compuse din suma de 42 331 de lei, care constă în cheltuieli pentru efectuarea expertizelor, instanța de apel a notat că cerințele acestuia în acest sens sunt nefondate.

Instanța de apel a menționat că, cheltuielile legate de efectuarea expertizei în vederea stabilirii motivelor decesului lui Onica Andrei, nu urmează a fi puse în sarcina inculpatului, Onica Sergiu, de vreme ce anume organul de urmărire penală, în calitate de ordonator al acestor expertize și are calitatea responsabilă material, față de acțiunile dispuse pe marginea examinării cauzei penale.

Instanța de apel a atestat că cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în cazul nemijlocit, nu sunt unele de natura celor neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente și suportate anume de către stat, motiv pentru care cerințele

procurorului la acest capitol sunt pasibile respingerii.

În sensul vizat, este de menționat că cheltuielile judiciare solicitate spre încasare de către procuror la caz, sunt de natura și categoria celor inevitabile și obligatorii de drept, urmare a comiterii unei fapte infracționale, însă chiar dacă inculpatul a comis o infracțiune, acesta nu poate fi supus și răspunderii materiale pentru intentarea și desfășurarea urmăririi penale, în situația în care acesta este tras la răspundere penală pentru fapta infracțională.

Mai mult ca atât, obligația de a suporta cheltuielile judiciare nu poate reveni în principal inculpatului, Onica Sergiu, având în vedere că nemijlocit statul prin intermediul organelor de resort, organului de urmărire penală și a procurorului, exercită și apără cetățenii săi de faptele infracționale și preîntâmpină comiterea infracțiunilor, precum și întreprinde acțiuni în vederea investigării infracțiunilor deja comise, ca în cele din urmă să survină după caz pedeapsa penală, sau achitarea persoanei.

Sub aspectul dat, instanța de apel a notat că, pornind de la atribuțiile de bază ale organului de urmărire penală și ale procurorului și având în vedere scopul procesului penal, este cert constatat că comiterea unei infracțiuni, trage în cele din urmă investigarea circumstanțelor în care aceasta s-a săvârșit, astfel că anume prin prisma atribuțiilor obligatoriale ale entităților de stat, cerința privind încasarea cheltuielilor judiciare nu are suport factual.

Mai mult ca atât, urmează a se reține că conform art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, „dispunerea expertizei judiciare se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală, procuror sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală sau procuror”, iar conform art. 144 alin. (1) Cod de procedură penală al RM, „în cazul existenței temeiurilor, expertiza judiciară se dispune de către organul de urmărire penală sau procuror, prin ordonanță, precum și de către instanța de judecată, prin încheiere”, astfel aceste norme impun din start o obligațiune a ordonatorului expertizei, de a achita cheltuielile pentru efectuarea acestora, la caz.

Instanța de apel reiterează și faptul că solicitarea procurorului privind încasarea acestor cheltuieli de la inculpați, nu are suport juridic și factual reieșind însuși din aceia că de către inculpatul Onica Sergiu Andrei și apărătorii acestuia, nu s-a solicitat efectuarea acestor expertize, circumstanțe care ar atrage răspunderea materială a inculpatului așa cum dictează norma art. 142 alin. (2) și art. 144 alin. (3 și 4) Cod de procedură penală, acestea fiind dispuse din oficiu de către organul de urmărire penală, care fiind investit cu asemenea atribuții, și are obligația de a le suporta.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, în partea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel în partea respingerii solicitării de a încasa de la inculpat, cheltuielile de judecată în suma de 42 331 lei. Totodată, procurorul axându-se la prevederile art. 221 alin. (4), 227 alin. (1), (3), 229 alin. (1) Cod de procedură penală, consideră că, ar trebui de încasat de la inculpatul Onica Sergiu, cheltuielile judiciare.

5.1. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Onica Sergiu, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei

hotărâri, în partea stabilirii pedepsei mai blânde. Recurentul invocă că, a recunoscut vina, se căiește de cele săvârșite, are la întreținere soția și doi copii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procuror și inculpatul Onica Sergiu, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Referitor la recursul ordinar declarat de procuror:

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală și anume, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în partea respingerii încasării din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de 42 331 lei, exprimate în costul rapoartelor de expertiză judiciară cu nr.677 din 25 mai 2017 /Vol. I, f.d.115-118/; nr. 64 din 14 iunie 2017 /Vol. I, f.d.124-127/; nr.1601 din 25 aprilie 2017, /Vol. I, f.d.180-182/; nr. 140 din 25 aprilie 2017 /Vol. I, f.d. 188-191/; nr. 213 din 28 iulie 2017 /Vol.II, f.d. 134-139/, care au fost trecute în contul statului, însă Colegiul penal constată că, instanța de apel a motivat cerințele procurorului ce ține de cheltuielile judiciare, fiind expusă soluția în decizie (f.d.31-54 vol. IV).

Astfel, autorul invocând prevederile art. art. 227 și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, motivând că legea prevede ca inculpatul să suporte cheltuielile judiciare.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli, ori, instanța de apel în cazul dat, just a respins încasarea cheltuielilor de judecată.

Referitor la recursul ordinar declarat de inculpatul Onica Sergiu:

În această consecutivitate se reține că, în recursul ordinar, recurentul a semnalat în drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, precum că, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal reține că, acest temei nu și-a găsit confirmarea în instanța de recurs.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la

menținerea sentinței instanței de fond, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel reținând circumstanțele de fapt ale cauzei și-a motivat concluzia în baza cumulului de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Colegiul penal menționează că, motivul invocat de recurent în susținerea temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu poate fi acceptat, deoarece în urma examinării materialelor cauzei și a conținutului deciziei instanței de apel, se constată că instanța de apel în decizia sa corect și-a motivat soluția, la aplicarea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, de criteriile de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, în viziunea instanței de recurs, la aplicarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei, precum și de prevederile art. 6, art. 7, art. 16, art. 61, art. 75, art. 76 și art. 77 Cod penal.

De asemenea, Colegiul penal constată că, recurentul indică aceleași argumente ca și în apel, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat la pct.4.1 ale deciziei, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, (cauza Albert vs România din 16.02.2010).

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Natalia Andronic, de către inculpatul Onica Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Onica Sergiu XXX**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **27 decembrie 2018**.

Președinte:

Iurie Diaconu,

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan